

Deklaracja z Antwerpii w sprawie Europejskiego Ładu Przemysłowego

Europejski Szczyt Przemysłowy: *business case dla Europy*

20 lutego 2024 r., Antwerpia, Belgia

Wydarzenie pod patronatem belgijskiej prezydencji Rady UE

„Istnieje pilna potrzeba przejrzystości, przewidywalności i zaufania do Europy i jej polityki przemysłowej”

Niżej podpisane przedsiębiorstwa i organizacje¹ wyrażają swoje pełne poparcie dla Europejskiego Ładu Przemysłowego, który uzupełni Europejski Zielony Ład i utrzyma wysoką jakość miejsc pracy dla europejskich pracowników w Europie. Jak dobitnie stwierdził premier Belgii Alexander De Croo: „Potrzebujemy naszego przemysłu ze względu na jego potencjał innowacyjny, aby opracowywać rozwiązania klimatyczne jutra. Właśnie dlatego Europa powinna być nie tylko kontynentem innowacji przemysłowych, ale powinna pozostać kontynentem produkcji przemysłowej”².

W celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i niedawno ogłoszonego celu na rok 2040, europejska produkcja energii elektrycznej będzie musiała się zwiększyć, a inwestycje przemysłowe wzrosnąć sześciokrotnie w stosunku do poprzedniej dekady. To ogromne wyzwanie pojawia się w chwili, gdy zarówno duże, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa, stoją w obliczu najpoważniejszego od dekady pogorszenia koniunktury gospodarczej; gdy spada popyt, rosną koszty produkcji, a inwestycje przenoszą się do innych regionów. Gospodarka amerykańska, korzystająca z łatwo dostępnego wsparcia finansowego w ramach Ustawy o redukcji inflacji (*Inflation Reduction Act - IRA*), i rosnący eksport do Europy wraz z nadwyżką mocy produkcyjnych w Chinach, jeszcze bardziej zwiększają presję na europejski przemysł. Nasze firmy mierzą się z tym wyzwaniem na co dzień. Zakłady są zamykane, produkcja wstrzymywana, ludzie zwalniani. Europa pilnie potrzebuje działań dla biznesu.

Strategiczna autonomia UE (*Open Strategic Autonomy*) prowadząca do konkurencyjnej i odpornej wspólnoty ma kluczowe znaczenie dla transformacji Europy w stale zmieniającym się krajobrazie geopolitycznym. Można to jednak osiągnąć jedynie wówczas, gdy w Europie pozostaną i będą inwestować zarówno przedsiębiorcy przemysłu podstawowego, jak i energochłonnego. Bez ukierunkowanej polityki przemysłowej Europie grozi uzależnienie nawet od podstawowych towarów i chemikaliów. Europa nie może sobie na to pozwolić.

Nasza Deklaracja wzywa **rządy państw członkowskich, przyszłą Komisję Europejską i Parlament do:**

- Umieszczenia Europejskiego Ładu Przemysłowego w centrum nowego Europejskiego Programu Strategicznego na lata 2024–2029.** Wzywamy do opracowania kompleksowego planu działania, który uczyni konkurencyjność strategicznym priorytetem i stworzy warunki dla rozwoju silniejszego biznesu w Europie. Plan działania musi obejmować inicjatywy mające na celu wyeliminowanie niespójności regulacyjnych, sprzecznych celów, niepotrzebnej złożoności

¹ Branże w ekosystemie EII, który zatrudnia 7,8 mln osób w Europie i zapewnia wartość dodaną na poziomie 549 mld EUR (4,55% całości UE). Źródło: Komisja Europejska, DG Grow, Fiche EII, lipiec 2022 r.

² Przemówienie Alexandra De Croo – UNGA78, Nowy Jork, 20 września 2023 r.

prawodawstwa i nadmiernej sprawozdawczości. Zwracamy się o opracowanie dokumentu zawierającego zbiorczą propozycję środków naprawczych, które powinny zostać podjęte w odniesieniu do wszystkich istniejących przepisów UE, i przedstawienie ich jako pierwszego pakietu prawnego nowej kadencji administracji UE.

2. **Wprowadzenia zapisów dotyczących powołania publicznego funduszu na rzecz wdrażania czystych technologii (*Clean Tech Deployment Fund*) dla gałęzi przemysłu energochłonnego,** ściśle skoordynowanego z uproszczonymi ramami pomocy państwa, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad jednolitego rynku. To powinno umożliwić zmniejszenie ryzyka prywatnych inwestycji w czyste technologie poprzez wsparcie zarówno CAPEX, jak i OPEX, z gwarancjami zapewniającymi utrzymanie i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w Europie, a także konkurencyjny i zrównoważony poziom podatków w Europie.
3. **Uczynienia Europy konkurencyjnym w skali światowej dostawcą energii.** Koszty energii w Europie są zbyt wysokie, by mogły być konkurencyjne i wynika to nie tylko z cen towarów, lecz także z opłat regulacyjnych. Priorytetem następnej kadencji Komisji Europejskiej muszą być projekty zapewniające dostęp do przystępnej cenowo, niskoemisyjnej energii odnawialnej i jądrowej. Potrzebujemy kompleksowej Strategii Energetycznej UE obejmującej konkretne działania umożliwiające tworzenie transgranicznych przepływów energii elektrycznej, rozbudowę infrastruktury wodorowej i innych technologii odnawialnych i niskoemisyjnych, a także partnerstw z krajami bogatymi w zasoby.
4. **Koncentracji na zapewnieniu infrastruktury, której Europa potrzebuje.** Ukierunkowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz funduszy strukturalnych i regionalnych na jak najszybszą integrację i rozbudowę unijnej infrastruktury energetycznej, cyfrowej, CCUS i recyklingu, dzięki czemu projekty te będą stanowić przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania. Niezbędne jest też zwiększenie przepustowości w transporcie transgranicznym i rozwijanie sieci transeuropejskich. Należy usunąć wszelkie przeszkody dla realizacji projektów transformacji przemysłowej. Transformacja będzie wymagała znaczącej liczby wykwalifikowanych pracowników, których obecnie brakuje. Aby ich pozyskać, konieczne będą dedykowane programy.
5. **Zwiększenia bezpieczeństwa surowcowego UE** poprzez wzrost krajowego wydobycia, zrównoważone przetwarzanie i recykling kluczowych surowców połączone z nowymi globalnymi partnerstwami. Zwiększanie wykorzystania węgla pochodzącego z zasobów odnawialnych (*renewable carbon*) i „węgla w obiegu zamkniętym” (*circular carbon*), w tym ekspansja i szybkie wydawanie pozwoleń na zaawansowane technologie recyklingu chemicznego. Opracowanie *Circular Carbon Strategy*, która zachęci do stosowania technologii CCU (*Carbon Capture and Utilisation*), surowców pochodzenia biologicznego, metali nieszlachetnych, minerałów i zaawansowanych materiałów niezbędnych do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Umowy o wolnym handlu i inne porozumienia powinny zabezpieczać dostawy kluczowych dla przemysłu towarów oraz umożliwiać dostęp do nowych rynków i zwiększać wspólnotowy eksport. UE powinna przyjrzeć się wszystkim instrumentom polityki przeciwdziałającym nieuczciwej konkurencji, aby zapewnić unijnemu przemysłowi konkurencyjne warunki działania zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym oraz ochronę przed zjawiskiem „*carbon leakage*”.
6. **Zwiększenia popytu na produkty o zerowej emisji netto, niskoemisyjne i o obiegu zamkniętym.** Zapewnienia konsumentom (firmom i osobom prywatnym) możliwości wyboru produktów o zerowej emisji netto i produktów wytworzonych w ramach obiegu zamkniętego, w oparciu o przejrzyste informacje o śladzie węglowym. Przewodzenia inicjatywom w zakresie zamówień publicznych i nabywców prywatnych zatwierdzonym przez UE. Rozszerzenia zakresu

ustawy *Net-Zero Industry Act* i ustawy o surowcach krytycznych. Zwiększenia potencjału sprzedaży poprzez lepszy dostęp do rynków międzynarodowych.

7. **Wykorzystywania, egzekwowania, ożywiania i ulepszania jednolitego rynku na potrzeby transformacji zintegrowanych łańcuchów wartości**, w tym środków mających zaradzić rosnącej fragmentaryzacji rynku UE spowodowanej wdrażaniem prawodawstwa europejskiego na szczeblu krajowym. Stworzenia jednolitego rynku odpadów i materiałów pochodzących z recyklingu, a także Europejskiego Rynku Energii. Poprawy egzekwowania istniejących środków wspierających import.
8. **Stworzenia ram dla rozwoju innowacji, w tym wsparcia nauki, innowacji technologicznych i polityki opartej na współpracy**, gdzie priorytetem jest otwartość i zorientowanie na wynik, przy jednoczesnym uwzględnieniu innowacyjnego podejścia, takiego jak np. *piaskownice regulacyjne*. Promowanie cyfryzacji jako warunku koniecznego do przełomowych badań i zwiększania wydajności. Ochrony prawa własności intelektualnej w celu zapewnienia Europie przewagi konkurencyjnej. Koncentracji na przejściu od demonstracji do innowacji i wdrażaniu technologii komercyjnych.
9. **Nowego sposobu stanowienia prawa**. Umożliwienia rozwoju przedsiębiorczości, w celu znalezienia najlepszych sposobów na pokonanie nadchodzących wyzwań. Prawodawstwo powinno tworzyć zachęty dla przedsiębiorstw do inwestowania w czyste technologie. Należy unikać sytuacji, w których celom politycznym Europejskiego Zielonego Ładu towarzyszyłyby zbyt restrykcyjne i szczegółowe przepisy wykonawcze, zapobiegać nadmiernej sprawozdawczości, zapewniać spójność, adaptację do rzeczywistości przemysłowej, integrację wniosków ustawodawczych za pośrednictwem wzmocnionego Sekretariatu Generalnego i Rady ds. Kontroli Regulacyjnej, które systematycznie przeprowadzają kontrolę konkurencyjności i europejski test warunków skrajnych dla innowacji, względem których należy oceniać każdą nową inicjatywę legislacyjną i polityczną. Korzystania ze sprawdzonych danych i dowodów naukowych w celu skutecznego kształtowania polityki. Dostępu do oceny skumulowanego wpływu prawodawstwa.
10. **Upewnienia się, że struktura umożliwi osiągnięcie wyników**. Powołania Pierwszego Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za realizację Europejskiego Porozumienia Przemysłowego oraz za zapewnienie płynnej integracji prawodawstwa i dostosowania do programu nowej kadencji Komisji Europejskiej, nadzorując działanie kluczowych Dyrekcji Generalnych w sprawie Europejskiego Ładu Przemysłowego w ramach jednego zintegrowanego podejścia.

W orędziu o stanie Unii na rok 2023 przewodnicząca von der Leyen powiedziała: „Wkraczając w kolejny etap Europejskiego Zielonego Ładu, jedna rzecz nigdy się nie zmieni... Będziemy nadal wspierać przemysł europejski przez cały okres tej transformacji”. Podejście polegające na utrzymaniu i wzmocnieniu integralności rynku wewnętrznego, przy jednoczesnym lepszym uwzględnieniu konkurencji globalnej, powinno być jednakowe dla całej Europy. Musimy utrzymać przemysł w Europie, ponieważ dostarcza on rozwiązania dla klimatu, których Europa potrzebuje. Rozwiązania, z których mogą korzystać obywatele i rządy, i które powstaną jedynie dzięki wsparciu branży przez decydentów. Tylko dzięki silnej strukturze przemysłowej i wzmocnionemu dialogowi społecznemu w Europie możemy mieć pewność, że zielona transformacja będzie transformacją sprawiedliwą – jak uzgodniono w trójstronnej deklaracji z Val Duchesse. Konkurencyjny przemysł europejski oparty na Europejskim Ładzie Przemysłowym jest „warunkiem *sine qua non*” pomyślnej realizacji Zielonego Ładu UE. Jest to także jedyny sposób, aby pokazać reszcie świata, że Zielony Ład sprawdza się dla wszystkich.